

ILLUKA KOOLI põhikooli astme õppekava
Kinnitatud 27.03.2026 direktori käskkirjaga nr 1-3/5/2026

Õppekavaga tutvunud ja arvamust avaldanud:

Õppenõukogu: 19.02.2025 nr 1-5/4/2024

Hoolekogu 23.09.2026 nr 4-1/1/2025-2026

Õpilasesindus: 01.10.2026 1-2025-2026

Õppenõukogu: 19.02.2026 nr 1-5/4/2025-2026

Hoolekogu 11.03.2026 nr 4-1/1/2025-2026

Õpilasesindus 13.03.2026 4-2025-26

Kanna vaimu, tõsta rammu!

Illuka Kooli põhikooli astme õppekava

Illuka 2024

SISUKORD

1. ÕPPEKAVA ÜLDSÄTTED	3
2. PÕHIKOOI ÕPPEKAVA ÜLDOSA.....	4
2.1 Kooli väärtused ja eripära.....	4
2.2 Õppe- ja kasvatuseesmärgid	7
2.3 Ainevaldkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused	7
2.4 Üldpädevuste kujundamise põhimõtted	7
2.5 Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted.....	20
3. ÕPPEKORRALDUS.....	22
3.1 Tunnijaotusplaani, õppeainete loendi ja maht põhikoolis	23
3.2 Võõrkeelte valik ja gruppide moodustamine.....	25
4. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA	26
5. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISEKS JA ÕPIKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED	27
6. LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD.....	28
7. TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE KUI KOKKUVÕTVATE HINNETE ALUS	29
7.1 Kasutatav hindesüsteem	29
7.2 Põhikooli lõpetamine.....	29
8. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	30
8.1 HEV-õpilaste õppetöö korralduse põhimõtted	30
8.2 Andekate õpilaste toetamine.....	32
8.2.1 Andekuse väljaselgitamine	32
8.2.2 Meetmed andekate toetamiseks	33
9. KARJÄÄRIÕPE, SH KARJÄÄRIINFO JA KARJÄÄRINÕUSTAMINE	34
10. ÕPILASE JA VANEMA TEAVITAMINE NING NÕUSTAMINE	36
11. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	37
12. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE	38
Lisad	39

1. ÕPPEKAVA ÜLDSÄTTED

Illuka Kooli (edaspidi kool) õppekava on koostatud Vabariigi Valitsuse 06. jaanuaril 2011. a. määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ (edaspidi PRÕK) alusel.

Illuka Kooli õppekava (edaspidi ÕK) on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles on välja toodud kooli eripärast tulenevad valikud riikliku õppekava raames. Küsimustes, mis ei ole kooli õppekavas sätestatud, lähtutakse Põhikooli riiklikust õppekavast (edaspidi PRÕK). Õppekava koostamisel on kool lähtunud PRÕKist, arvestades kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lapsevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse.

ÕK koostamisse ja arendamisse kaasatakse kooli õpilased, õpetajad, vanemad, kooli pidaja esindajad ja teised koostööpartnerid. ÕK koosneb üldosast, ainevaldkonna kavadeist ja teistest lisadest.

ÕK üldosas esitatakse:

- Kooli väärtused ja eripära;
  - Kooli õppe- ja kasvatuseemärgid;
  - Valdkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused
  - Üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted
- Õppekorraldus - tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, sh vaba tunniressursi kasutamine; valikõppeainete ja võõrkeelte valik, riiklikus õppeainete nimetuses või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused
- Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud ja muu taoline
- III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord
- Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus
- Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord
- Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine
- Õpilaste ja lapsevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus
- Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted
- Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Ainevaldkondadesse koondatud ainekavad esitatakse kooliastmete kaupa klassiti (lisad)

2. PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

2.1 Kooli väärtused ja eripära

Illuka Koolis toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsess koostöös koduga. Sihiks on aidata kaasa õpilaste kasvamisele loovateks ja mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus. Koostöös koduga:

Toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning luuakse tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks.

Aidatakse õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagatakse valmisolek õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks.

Luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

- (1) Sellest tulenevalt on Illuka Kooli **visioon**: Illuka Kool võimaldab lastele konkurentsivõimelist haridust rahulikus, turvalises ning õppimist motiveerivas keskkonnas, olles vaimsuse ja traditsioonide kandjaks. Toetame lapse igakülgset arengut ja loome eeldused elus toimetuleva ja enesearenguks avatud isiksuse kujunemiseks.
- (2) Illuka Kooli **missioon**: Parim koht kasvamiseks, arenemiseks ja õppimiseks!
- (3) Kooli **moto** „Kanna vaimu, tõsta rammu!“
- (4) Kooli **väärtused** (Joonis 1) on olulised nii käitumishoiakute kujundamiseks, reeglite ja põhimõtete teadvustamiseks, valikute ja otsuste tegemiseks, õppetööprotsessi planeerimiseks kui ka õppetöövälise tegevuse kavandamiseks. Illuka Kooli väärtused on koostöö, ettevõtlikkus, loovus, keskkonnahoid ja tervis.

Joonis 1. Illuka Kooli väärtused

- **Koostöö**

Eduka õppe ja kasvatuse huvides valitseb tõhus koostöö koolikogukonna kõigi osapoolte vahel, samuti tehakse ühistööd teiste koolide ja välispartneritega.

- **Ettevõtlikkus**

Ettevõtlikkus on hoiak, mida iseloomustavad loov ja uuenduslik mõtlemine, saavutusvajadus ja arukas juhtimine. Väärtustame jätkusuutlikku hoiakut, mida iseloomustavad uuenduslik, julge ja kriitiline mõtlemine ning eneseteostusvajadus. Ettevõtlik õpilane, õpetaja ja koolitöötaja on avatud, tahab ja oskab leida uusi ideid, julgeb eksida ning oskab eksimustest õppida.

- **Loovus**

Loovus oma paljudes väljendusvormides on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondadega. Loov eluhiak tähendab avatust uutele kogemustele, muljetele, vastuvõtlikkust ning püüdu oma võimeid kasutada ja arendada. Mitmesuguseid olukordi ja ülesandeid lahendatakse leidlikult erinevate võtete ja vahenditega

- **Keskkonnahoid**

Aineõpetuse, hoiakute kujundamise ning eluliste oskuste õpetamise toel omandab õpilane veendumuse sotsiaalse ja loodusliku keskkonna hoidmise ning säästmise vajalikkusest.

- **Tervis**

Tähtsustame füüsilist aktiivsust ja tervist säästvat eluviisi. Meile on tähtis nii õpilaste kui kooli töötajate tervis. Pöörame tähelepanu vaimse, füüsilise, sotsiaalse tervise hoidmisele ja edendamisele ning tervislike harjumuste kujunemisele.

(5) Kooli eripära väljendub avatud õpikeskkonnaga kooliks olemises, kus edendatakse loovust ja innovaatilisi õppemeetodeid, mis on suunatud õpilaste motivatsiooni ja tulemuslikkuse suurendamisele.

- Kooli füüsiline asukoht annab võimaluse kasutada ümbruses asuvaid keskkondi. Mõisakoolina naudime mittestandardset kooliinterjöörü. Meil on omapärane koolimaja, ajaloolised ruumid ja kaunis park. Ainetunde on võimalik läbi viia õues, kooli lähiümbruses: pargis, metsas, soos, järvede ääres.
- Kool on liitunud Rohelise Kooli (edaspidi RK), Kiusamisvaba Kool (edaspidi KiVa) ja Ettevõtliku Kooli (EK) programmiga, läbi mille rikastatakse nii koolielu kui tegeletakse ka õpilaste sotsiaalsete oskuste ja ettevõtlikkuse arendamise ning kiusamise ennetamisega. Õppetööd rikastab ka iga-aastane osalus KIK projektis, mille kaudu omandatakse õpitulemusi väljaspool tavapärast klassiruumi. Illuka Kool osaleb ERASMUS+ programmis, mille akrediteering on aastani 2027. Programm võimaldab avardada silmaringi rahvusvaheliselt nii õpilastel kui ka õpetajatel.
- Koolis alustatakse inglise keele õpetust 2.klassist.
- Valikained: liiklusõpetus (3.kl), KiVa (kiusamisvaba) tund 4.kl, arvutiõpetus 4., 5., 7.klass, kodulugu (mõisa ja kodukoha ajalugu) 5.kl, õpitee 6.kl, karjääriõpetus – 8. ja 9.kl. Karjääriõpetuse ning koduloo raames tehakse koostööd kohalike ettevõtetega (Iisaku Kihelkonna Muuseum, Tagavälja talu, VR Koda, Kurtna Raamatukogu, Kurtna Noortekeskus jne).
- Kooliellu on aktiivselt kaasatud kõik huvigrupid – õpilased, lapsevanemad, personal ning koolipidaja. Personal on kaasatud läbi õppenõukogu ning ülekooliliste strateegiapäevade, lapsevanemad vanematekogu ja hoolekogu kaudu. Õpilastel on võimalik aktiivselt kooli tegemistesse panustada õpilasesinduse ning Rohelise Kooli keskkonnatöörühma kaudu. Rohelise Kooli keskkonnatöörühma saab kuuluda 6.-9. klassi 3-4 õpilast ning õpilasesindusse saab kuuluda 5.-9.klassist igast klassist

2.2 Õppe- ja kasvatuseesmärgid

- (1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- (2) Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- (3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- (4) Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ning inimeste mitmekesisusse.
- (5) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanul on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- (6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- (7) Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

2.3 Ainevaldkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused

- (1) Ainevaldkonnasisesed- ja ülesed lõimingud on välja toodud ainevaldkonna kavades. Lõiming tugineb õpetajate loovale koostööle ja viiakse ellu koostöökodade siseselt ja üleselt.

2.4 Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

- (1) ÕK tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused

jagunevad üld-, valdkonna- ja ainepädevusteks. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel.

- (2) Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös. Üldpädevuste kujunemisel on oluline tagasiside andmine õpilasele õpetaja ja teiste kooli töötajate ning kaasõpilaste poolt. Üldpädevuste kujunemisel on oluline roll ka enesehindamisel, mis võimaldab õpilasel oma tegevust jälgida.
- (3) Kooli õppekava eesmärgiks on toetada õpilasi järgmiste üldpädevuste kujundamisel: kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus, ettevõtlikkuspädevus, digipädevus.
- (4) Õppe ja kasvatuse rõhuasetused ning taotletavad pädevused kooliastmete kaupa (PRÕK § 7- 12), kus iga järgnev kooliaste eeldab eelneva omandamist ja täiendamist:

KULTUURI- JA VÄÄRTUSPÄDEVUS	Suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Hindab inimsuhteid ning tegevusi kehtivate moraalinormide seisukohast.	Peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist.	On viisakas, täidab lubadusi. On usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest.	Tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlblus-põhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
Tajub ja väärtustab oma seotust teiste inimestega.	Teab, mida tähendab lugupidav käitumine. Oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada.	Suhtub inimestesse eelarvamusteta. Hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena – järgib ühiselu norme.	Suhtub kaas-inimestesse mõistvalt ja lugupidavalt.
Tajub ja väärtustab oma seotust loodusega.	Käitub loodust hoidvalt.	Oskab looduses käituda, huvitub looduse uurimisest. Väärtustab säästvat eluviisi.	Mõistab inimese ja keskkonna seoseid. Suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes.
Tajub ja väärtustab	Tunneb ja austab oma	Väärtustab oma	On ettekujutus ja

oma seotust oma maa ning rahva ning teiste rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega.	kodupaika, kodumaad ja riiki. Teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt. Tunneb Eesti riigi sümboleid ning täidab nendega seotuvaid käitumisreegleid.	rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas. Suhtub lugupidavalt teistesse rahvustesse.	teadmised maailma eri rahvaste kultuuridest. Tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule.
Hindab üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, teadvustab oma väärtushinnanguid.	Teeb vahet hea ja halva käitumise vahel. Teab põhjus-tagajärg seost. Saab aru, mis on tema jaoks oluline.	Teab kooli väärtusi ja mõistab nende sisu. Suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab läbirääkimiste vajalikkust probleemide lahendamisel.	Teab ühiskondlikke väärtusi, on välja kujundanud oma väärtushinnangud, oskab oma käitumist hinnata ning suunata enda, kooli ja ühiskondlikest väärtushinnangutest lähtudes.
Väärtustab loomingut ja kujundab ilumeelt.	Julgeb luua, olla omanäoline, märgata teiste loomingut, tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest.	Väärtustab kunstiloomingut ning väljendab end kunstivahendite abil.	Väljendab ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist.

Kultuuri- ja väärtuspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- pidulike sündmuste ja aktuste korraldamine riiklike ja kooliga seotud tähtpäevade tähistamiseks;
- õpilaste tunnustamine kooli kodulehel, tunnustamise hommikutel, direktori ja hoolekogu esimehe vastuvõtul;
- kooli ühiste kokkulepitud väärtuste järgimine kogu koolipere poolt;
- tunniväliste ühisürituste, õppekäikude ja ettevõtmiste korraldamine, kaasates lapsevanemaid ja külalisesinejaid;
- koolikontsertide ja näituste korraldamine;
- õpilastel on võimalus osaleda rahvatantsurühmas, esineda kontsertidel;
- rahvusvahelised projektid;
- multikultuursuse väärtustamine (nt rahvusvahelised õpilasvahetused, külalised, kultuuri- ja teemapäevad).

SOTSIAALNE JA KODANIKUPÄDEVUS	suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Suutlikkus ennast teostada.	Oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel.	Teab oma tugevusi ja paremusvaldkondi, vastutab oma tegude eest. Oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida	On teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu.
Toimib teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetab ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust.	Teab oma Rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt. Austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seotavaid Käitumisreegleid.	Tunnetab end Eesti riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme.	On aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust.
Teab ning järgib ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid.	On teadlik reeglitest, et mitte seada ohtu ennast ja teisi, liikleb ohutult. Teab ohtudest Interneti kasutamisel.	Suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes. On teadlik ühiskonna normidest.	Tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlblus-põhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires. Oskab teha turvalisi valikuid IKT-vahendite kasutamisel.
Teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.	Õpib üksi ja teistega koos, paaris ja rühmas. On viisakas, täidab lubadusi; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada.	Mõistab läbirääkimiste vajalikkust probleemide lahendamisel. Hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena,	Teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides.

		sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest.	

Sotsiaalsed- ja kodanikupädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- vastutustunde kujundamine kokkulepete sõlmimise ja kokkulepetest kinnipidamise teel;
- kodukorrast kinnipidamine kogu koolipere poolt;
- õpilased oskavad ja tahavad osaleda ajurünnakutes, aruteludes, oma klassi ja kooli puudutavate otsuste ettevalmistamises;
- õppeprotsessi avalik kavandamine, st õpilased teavad õppeperioodi alguses, mida eesoleval perioodil õpitakse, millised on oodatavad õpitulemused, kuidas toimub hindamine ja millised on hindamiskriteeriumid;
- õppeprotsessis pööratakse tähelepanu koostööoskuse arendamisele;
- aktiivne osalemine õpilasüritustel ja -võistlustel, nende korraldamine õpilaste endi poolt;
- õpilasesinduse valimine ja selle tegevuses osalemine;
- tagasisideküsitluste läbiviimine ja nendes osalemine;
- ühistegevuste korraldamine koostöös teiste haridusasutustega Alutaguse vallas, Eestis ja rahvusvahelisel tasandil;
- õppeaasta ava- ja lõpuaktuse ning Vabariigi aastapäeva aktuse korraldamine;
- rahvakalendri ja teiste oluliste tähtpäevade väärtustamine ja tähistamine;
- evakuatsiooniõppuste läbiviimine;
- õppekäikude korraldamine
- pakutakse võimalust anda tunde kooli vilistlastel, lapsevanematel ja külalislektoritel.

ENESEMÄÄRATLUS- PÄDEVUS	Suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Mõistab ja hindab iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi.	Teab, kelle poole oma muredega pöörduda ning on valmis seda tegema. Oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites	Püüab selgusele jõuda oma huvides, teab oma tugevaid ja arendamist vajavaid külgi.	Juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab vastutuse oma tegude eest. Omab adekvaatset enesehinnangut

	mõtestada		
Analüüsib oma käitumist erinevates olukordades.	Oskab reguleerida oma käitumist vastavalt ümbritsevale keskkonnale.	Suudab näha mitmeid käitumisvalikuid ja valida nendest sobivaima.	Oskab toime tulla tavapärasel suhtluses esilekerkivate suhtlusprobleemidega ning neid lahendada arvestades kaasinimesi.
Käitub ohutult ning järgib tervislikke eluviise.	Väldib ohtlikke olukordi ja oskab ohuolukorras abi kutsuda. Hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest.	Väärtustab ja järgib tervislikke eluviise. On teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest. On leidnud endale sobiva harrastuse	Väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi. On füüsiliselt aktiivne.

Enesemääratluspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- rahuloluküsitluste, eneseanalüüside ja arenguveestluste läbiviimine;
- tugispetsialistide kaasamine õppeprotsessi;
- spordi-, tervise- ja keskkonnapäevade korraldamine;
- klassijuhatajad ja tugispetsialistid nõustavad õpilasi ja nende vanemaid.

ÕPIPÄDEVUS	Suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Organiseerib õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas.	Oskab valmis panna ning leida õppimiseks/ülesannete lahendamiseks vajalikke vahendeid. Oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas täiskasvanu juhendamisel.	Keskendub õppeülesannete täitmisele. Oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest.	On teadmishimuline ja oskab õppida. Oskab iseseisvalt organiseerida õppimist individuaalselt, paaris või rühmas.
Planeerib õppimist ning järgib seda plaani.	Koostab päevakava ja järgib seda, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise	Kavandab oma tegevust ning kasutab endale sobivat vahendit päevakava koostamiseks, info märkimiseks ja järgimiseks. Oskab	Seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel. Tagasilöökidest korral leiab lahendusi.

	vahel. Kasutab koolipäevikut oma plaani tegemisel ja järgmisel.	oma tegevust hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida täiskasvanu abil.	
Hangib õppimiseks hobideks, tervise- käitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet.	Suudab õppematerjalidest ja etteantud allikatest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada.	Oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada. Oskab teha vahet faktil ja arvamusel.	Oskab vajaduse korral küsida ning kasutada asjakohast abi.
Kasutab õpitut, sh õpioskusi ja - strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleemide lahendamisel -seostab omandatud teadmisi varem õpituga.	Oskab end häälestada õppeülesandega toimetulemisele. Kasutab suunamise abil erinevaid õpivõtteid (sh paaris ja rühmatöö) arvestades õppeülesande iseärasustega.	Oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, tunneb õpivõtteid, oskab neid kasutada vastavalt õppeülesande iseärasustele.	Oskab kasutada õpioskusi ja strateegiaid erinevates kontekstides ja probleemide lahendamisel.
Analüüsib enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning hindab selle põhjal edasiõppimise vajadust.	Hindab oma teadmisi ja oskusi täiskasvanu suunamisel. Tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest.	Hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi, näeb ja tunnistab oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.	On teadmishimuline, mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele, oskab leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu.

Õpipädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- erinevate õpi- ja õppekeskkondade kasutamine;
- projektipäevade korraldamine;
- õpilase teadlikkuse suurendamine oma õpistiilist;
- õpioskuste arengu teadlik toetamine ja suunamine teemanädalate kaudu;
- koolisiseste õpilasvõistluste korraldamine;
- mälumänguvõistluste korraldamine;
- võimalus osaleda erinevates huviringides;

- rahvusvaheliste projektide käivitamine ja elluviimine;
- õpilaste kaasamine tundide läbiviimisesse;
- arenguveestluste läbiviimine.

SUHTLUSPÄDEVUS	Suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeletes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Väljendab ennast selgelt ja asjakohaselt nii emakeeles kui võõrkeeletes, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, esitab ja põhjendab oma seisukohti, esitleb ennast.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest. Mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid õpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase. Oskab viisakalt pöörduda erinevate suhtluspartnerite poole emakeeles. Oskab ennast tutvustada.	Väljendab oma arvamust ning põhjendab ja kaitseb seda. Tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel, rutiinsetel teemadel.	Suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada. Valdab vähemalt üht võõrkeelt tase- mel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista ea- kohaseid võõrkeelseid tekste.
Loeb ning mõistab teabe ja tarbetekste ning ilukirjandust.	Leiab tekstidest teavet ja mõistab seda.	Kuulab ja loeb tekste mõtestatult.	Mõistab ja tõlgendab erinevaid tekste.
Kirjutab eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili ning kasutades korrektset viitamist.	Esitab tekstides leiduvat teavet suuliselt ja kirjalikult. Oskab nimetada allikmaterjali teabe otsimisel.	Loob suhtlus- situatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõistab suulist kõnet. Kasutab korrektset viitamist.	Väljendab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt. Viitab kasutatud materjalidele korrektselt.
Väärtustab õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.	Tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest.	Loob keeleliselt korrektseid tekste. Eristab kõnekeelt kirjakeelest.	Tunneb ja järgib õigekirja- reegleid ja loob keeleliselt korrektseid tekste. Oskab kasutada õigekeelsuse kontrolliks vajalikke allikaid (sõnaraamat, veebisõnastik vms). Eristab kõnekeelt kirjakeelest.

Suhtluspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- omaloomingukonkursside korraldamine ja neis osalemine;
- etluskonkurssidel ja kõnevõistlustel osalemine;
- õpilaste esinemine kooli üritustel ja aktustel ning väljaspool kooli;
- korrektse keelekasutuse järgimine kirjalikus ja suulises eneseväljenduses;
- teabetekstis sisalduva info leidmine ja tõlgendamine;
- konstruktiivse kirjaliku ja suulise tagasiside oskuse kujundamine;
- võimalus osaleda huviringides;
- rahvusvaheliste projektide käivitamine ja neis osalemine;
- õpilaskõnetunde korraldamine ja neis osalemine;
- esinemine kooli üritustel;
- aktiivsete vahetundide korraldamine.

MATEMAATIKA, LOODUSTEADUSTE JA TEHNOLOOGIA-ALANE PÄDEVUS	Suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kasutab matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.	Arvutab ning kasutab mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtetühikuid erinevates eluvaldkondades ülesandeid lahendades.	On kindlalt omandanud arvutus ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja kasutab juhendamise abil loogika- reegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades.	Lahendab igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist.
Kirjeldab ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teeb tõendus põhiseid otsuseid.	Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada. Oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühekahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda.	Oskab kasutada veebis erinevaid mudeleid loodusteaduste õppimisel. Oskab kasutada lihtsamaid uurimisega seonduvaid mõõtmis- ja vaatlusaparaate. Oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, teha katseid ning selle põhjal järeldusi.	Teab ja vajadusel oskab kasutada loodusteaduslikku uurimismeetodit õppetöös ja muudes valdkondades. Oskab kasutada looduse uurimisega seonduvaid mõõtmis- ja vaatlusaparaate. Oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha

			tõendusmaterjali põhjal järeldusi.
Mõistab looduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid.	Mõistab, et inimene on looduse lahutamatu osa.	Oskab kasutada eale vastavaid tehnoloogiaid erinevate loodusteaduslike probleemide lahendamiseks.	Teadvustab loodusteaduste vahelisi seoseid. Oskab kasutada eale vastavaid tehnoloogiaid erinevate loodusteaduslike probleemide lahendamiseks.
Kasutab uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.	Oskab kasutada lihtsamaid arvuti-programme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid.	Mõistab tänapäevaste tehnoloogiate kasutamise vajadust ja oskab kodus ja koolis olevaid seadmeid kasutada.	Oskab eesmärgipäraselt kasutada tänapäevaseid tehnoloogiaid.

Matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus kujundatakse lisaks õppetööl järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- õpilasvõistlustel osalemine;
- õppekäikude korraldamine;
- õppetundide läbiviimine väljaspool klassiruumi ja õppe seostamine praktilise eluga;
- KIK õppekäigud kooliastmeti;
- võimalus osaleda kooli ülikoolide teaduskoolides;
- kõikides ainetes pööratakse tähelepanu õppeaines sisemiste seoste ja põhjuste nägemisele ja esiletoomisele;
- keskkonnateemalised sündmused.

ETTEVÕTLIKKUS-PÄDEVUS	Suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Loob ideid ja viib neid ellu, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevus- valdkondades.	Tunneb rõõmu loovast enes väljendusest. Oskab algatada tegevusi.	Kavandab ja hindab oma tegevust ning valib ja rakendab tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi. Kaasab teisi.	On ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale. Oskab oma ideid teistega koostöös ellu viia.
Näeb probleeme ja neis	Märkab probleeme.	Näeb ja tunnistab	Omab julgust aktiivselt

peituvaid võimalusi.	Teab, kelle poole oma muredega pöörduda ning on valmis seda tegema.	oma eksimusi ning korrigeerib oma tegevust.	sekkuda. Oskab leida probleemidele lahendusi.
Seab eesmäärke ja viib neid ellu, koostab plaane, tutvustab neid ja viib ellu.	Oskab koostada endale päevakava ning järgib seda. Seab eesmäärke täiskasvanu suunamisel.	Seab eesmäärke ning tuleb toime tagasilööride korral.	Seab endale eesmäärke ja tegutseb nende nimel. Planeerib enda karjääri.
Reageerib paindlikult muutustele ning võtab arukaid riske.	Väldib ohtlikke olukordi ja kutsub ohuolukorras abi.	Suudab muutustega toime tulla.	Reageerib paindlikult muutustele.
Korraldab ühistegevusi, näitab initsiatiivi ja vastutab tulemuste eest.	Tunneb rõõmu liikumisest ja ühistegevusest.	Algatab ühistegevusi. Peab kinni kokkulepetest ning vastutab oma tegude eest.	Algatab ja korraldab ühistegevusi ning võtab endale vastutuse oma tegude ees.

Ettevõtlikkuspädevus kujundatakse lisaks õppetöle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- heategevuslaatade jms projektide korraldamine;
- õpilasesinduse poolt ettevõtmiste korraldamine;
- õpilased teevad õpilasesinduse kaudu ettepanekuid koolitöö korraldamiseks;
- erinevate õpilasürituste korraldamine, kus organiseerijaks on õpilased ise;
- aktiivsete vahetundide läbiviimine;
- koolisestest õpilasvõistluste korraldamine;
- karjääriõpetuse valikaine;
- Rahatarkuse huviring;
- õpilaskohvikud;

DIGIPÄDEVUS	Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digi- vahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.		
	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimise.			
Kooli arvutivõrgu kasutamine. Arvuti kasutamine.	Kooli arvutivõrgu kasutamine, sisselogimine, võrgukausta salvestamine. Käivitab ja kasutab	Kasutab arvutit teadlikult õppetöös. Saab iseseisvalt hakkama eestikeelsete arvuti-programmide või	Saab iseseisvalt hakkama lihtsamate võõrkeelsete arvutiprogrammide ja simulatsioonide kasutamisega.

	lihtsamaid arvutiprogramme ja tehnilisi seadmeid.	simulatsioonide kasutamisega.	
Nutiseadmete kasutamine.	Oskab kasutada eelseadistatud nutiseadet (rakendused õpetaja poolt installeeritud).	Oskab kasutada oma nutiseadet õppetöös (leida ja installeerida rakendusi seadme op. süsteemile sobivast keskkonnast) Oskab kaitsta oma nutiseadet võõraste eest.	Oskab sünkroniseerida nutiseadmete andmeid erinevates veebikeskkondades.
Kogukondades suhtlemine.	Stuudiumi ja MS365 keskkonna kasutamine.	Stuudiumi ja MS365 keskkonna kasutamine.	On teadlik riigi ja kohaliku omavalitsuse e-teenustest, teab kuidas neid kasutada.
Teadlikkus digikeskkonna ohtudest. Oskus kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti.			
Turvaline käitumine internetis (milliseid andmeid tohib enda kohta avaldada ja milliseid mitte).	Teab, milliseid andmeid enda kohta tohib internetis avaldada ja milliseid mitte. Teab, kelle poole pöörduda internetis toimunud tema jaoks ebameeldivate juhtumite korral.	Oskab tähelepanu pöörata e-kirjavahetusega seotud ohtudele (petukirjad).	Oskab suhtuda kriitiliselt veebikeskkonnas avaldatud infosse (kasutajaprofiilid, tekstid).
Arvuti-/ nutiseadme kaitse (viirused) ja turvaline käitumine arvuti-/ nutiseadme kasutamisel.	Teab, et oma salasõnu ja kasutajanimed ei tohi teistega jagada. Omab ülevaadet salasõnade turvalisusest.	Oskab pöörata tähelepanu arvuti-/nutiseadme turvalisusele (viirusetõrje olemasolu). Oskab valida endale turvalise salasõna. Oskab tähelepanu pöörata kahtlastele e-kirja manustele ning linkidele e-kirjas.	Teab, kuidas arvutiviirused arvuti tööd mõjutavad ning oskab teadliku käitumisega arvuti nakatumise ohu minimeerida. Oskab hinnata salasõnade tugevust, oskab hinnata oma kasutajaprofiili sobivust, teab mida võib ja mida ei või internetist teistega jagada.
Leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust.			
Digitaalsete õppematerjalide kasutamine.	Kasutab digitaalseid õppematerjale ja eakohast õpitarkvara.	Kasutab digitaalseid õppematerjale ja eakohast õpitarkvara.	Kasutab digitaalseid õppematerjale ja eakohast õpitarkvara.
Internetist info otsimine.	Oskab internetist otsida infot ning seda oma arvutisse salvestada.	Oskab otsida internetis olevat infot.	Oskab läbi viia keerukamaid otsinguid, suhtub leitud materjali kriitiliselt ning oskab hinnata materjali usaldusväärsust.

Internetist leitud materjali kasutamine.		Oskab internetist leitud infot viidata (link).	Omab ülevaadet autoriõigustest..
Osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide (eraldi), piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel.			
Esitlusprogrammide ja-keskkondade) kasutamine.		Oskab luua esitlust ühes esitlusprogrammis. Oskab koostada veebipõhist esitlust ning seda jagada.	Oskab vormindada esitlust lisades erinevata meediat ja animatsioone. Teab kuidas kasutada erinevaid veebipõhiseid esitluseplatvorme.
Tekstitöötlus	Oskab luua ja salvestada dokumenti, lisada sinna pilti ning tunneb lihtsamaid vormistusvõtteid ühes teksti töötlusprogrammis.	Oskab vormindada teksti etteantud nõuete kohaselt. Koostab ja salvestab arvuti abil iseseisvalt kirjaliku töö, nt plakati, kuulutuse, referaadi. Teab referaadi koostamise põhimõtteid ning oskab vastavalt nendele referaati koostada	Teab kooli loovtööde vormindamise juhendit ning oskab vormindada dokumenti nendele vastavalt. Eri liiki tekstide kirjutamine internetikeskkonnas – meilid, blogid, kommentaarid jms.
Suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades.			
E-posti kasutamine	Omab kooli e-postiaadressi, oskab logida sisse kooli e-postkasti ning talle saadetud kirju lugeda. Oskab saata e-kirja.	Oskab avada e-kirjadele lisatud manuseid ning ise manuseid lisada. Oskab ära tunda petukirja, suhtub kriitiliselt võõral aadressilt saabunud kirjadesse.	Oskab seadistada oma e- postkasti (kirjade sorteerimine, kaustade loomine). Oskab saata kirja klassilisti.
Veebipõhised koostöökeskkonnad		Omab Stuudiumi kasutajat ja oskab kasutada sealset suhtluskeskkonda.	Omab ülevaadet ja oskab kasutada MS365 koostöökeskkonda.
Veebipõhised õppekeskkonnad	Oskab sisse logida Stuudiumi, Tera ja MS Teams keskkonda.	Oskab kasutada Stuudiumi Tera keskkonda õppematerjalide alla-laadimiseks ning oskab faili Terasse üles laadida.	Omab ülevaadet ja oskab kasutada MS Teams õppekeskkonda.

Digipädevus kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- erinevate e-õppekeskkondade ja rakenduste kasutamine õppetöös;
- kooli e-posti ja õppeinfosüsteemi (Stuudium) kasutamine;

- mälumänguvõistluste korraldamine;
- digitaalsete vahendite kasutamine;
- igal õpilasel on personaalne kasutajakonto kooli arvutivõrgus;
- koolis on vabalt kasutatav Wifi võrk
- õpilasküsitluste läbiviimine;
- õpilased osalevad erinevates rahvusvahelistes projektides.

2.5 Õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

- (1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
- (2) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:
  - **elukestev õpe ja karjääri kujundamine** - taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid
  - **keskkond ja jätkusuutlik areng** - taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
  - **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** - taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
  - **kultuuriline identiteet** - taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

- **teabekeskond ja meediakasutus** - taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmäärke ja ühiskonnas omaks võetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas;
- **tehnoloogia ja innovatsioon** - taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- **tervis ja ohutus** - taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- **väärtused ja kõlblus** - taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

(3) Läbivate teemade õpe ja lõiming realiseerub eelkõige:

- Õppekeskkonna korralduses;
- aineõppes aineülestest, klassidevahelistest ja ülekoolilistest projektide kaudu;
- valikõppeainete valikul;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(4) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Läbivaid teemasid käsitletakse vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale.

3. ÕPPEKORRALDUS

- (1) Õppe korraldamisel lähtub kool põhimõttest, mille kohaselt õpilase liikumisel klassist klassi ja ühelt kooliastmelt teisele ei ole kooli õppekavast lähtuvaid takistusi. Põhikoolis on õppekava läbimiseks arvestatud üheksa aastat, kui individuaalse õppekavaga (edaspidi IÕK) ei ole tehtud erisusi. Õppeaasta jaguneb kaheks poolaastaks ja kolmeks trimestriks. Kooliaastas on viis koolivaheaega. Õpe on korraldatud aineõpetuslikul või üldõpetuslikul viisil.
- (2) Õpet võib korraldada väljaspool kooli ruume ning virtuaalses õppekeskkonnas, tagades õpilaste vaimse ja füüsilise turvalisuse ning tervise kaitse.
- (3) Õppetund on üldjuhul 45-minutine õppeühik, milles ainepädevusteni jõutakse mitmete tegevuste kaudu. Õpilaste arengust lähtuvalt võib õppetunde liita.
Rakendame paindlikku ajakasutust, kasutades 40-minutilisi lühikesi tunde ja 80-minutilisi paaristunde, mis on moodustatud järgmise loogika alusel:
  - Lühike tund (40 min): Igast 45-minutilisest tunnist suunatakse 5 minutit kooli päevakavasse integreeritud koostöötunni läbiviimiseks ja õpilase iseseisvaks juhendamata õppetööks. See aeg on mõeldud eneseanalüüsiks, õpitu kinnistamiseks või rühmatöö ettevalmistuseks ilma õpetaja otsese sekkumiseta, arendades õpilase vastutust ja enesejuhtimisoskust.
  - Paaristund (80 min): Arvestuslikust 90-minutilisest plokist suunatakse 10 minutit õpilase iseseisvaks juhendamata õppetööks. 80-minutine õppetund soodustab õpilasel sügavat õppimist ning annab võimaluse õpetajal pöörata tähelepanu õpilase psühholoogiliste baasvajaduste rahuldamisele ja õppe diferentseerimisele.
- (4) käsitööd ja kodundust ning töö- ja tehnoloogiaõpetust õpetatakse eraldi rühmades 4.-9. klassi õpilastele. Käsitöö ja kodunduse ning töö- ja tehnoloogiaõpetuse õpetamisel vahetuvad 4.-9. klassides õppegrupid poolaasta kaupa.
- (5) Liikumisvahetunnid spordisaalis toimuvad oktoobrist kuni aprillini päevakava alusel 1.-9. klassile 5 korda nädalas. Liikumisvahetundide eesmärk on aidata õpilastel koolieluga kohaneda ja suurendada kehalist aktiivsust ning loovust.
- (6) Kooli õppekava rakendamist toetab koostöötund (klassijuhatajatund), mis toimub 1.-9. klassile üks kord nädalas kõikidele klassidele samaaegselt. Koostöötund keskendub riiklikus õppekavas sätestatud üldpädevuste arendamisele. Koostöötund võimaldab tegeleda väärtuskasvatuse, kiusamise ennetamise ja karjääriplaneerimisega vastavalt ainekavale.

- (7) Lõpueksami toimumise päeval ja kahel päeval enne seda õppetunde ei toimu. Lõpueksami toimumise päev ja sellele eelnevad kaks päeva arvatakse õppepäevade hulka.
- (8) Vanema ja direktori või direktori volitatud õpetajaga kokkuleppel võib põhikool arvestada kooli õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

3.1 Tunnijaotusplaan, õppeainete loend ja maht põhikoolis

- (1) ÕK-s on esitatud järgmised kohustuslike ja valikõppeainete ainekavad:
- **keel ja kirjandus:** eesti keel, kirjandus (lisa 1);
  - **kehaline kasvatus:** kehaline kasvatus (lisa 2);
  - **kunstiained:** muusika, kunst, joonestamine (lisa 3)
  - **loodusained:** loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 4)
  - **matemaatika:** matemaatika (lisa 5)
  - **sotsiaalsained:** inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 6)
  - **tehnoloogia:** tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 7)
  - **võõrkeeled:** A-võõrkeel (inglise keel), B-võõrkeel (vene ja saksa) (lisa 8);
  - **valikõppeained:** liiklusõpetus (3.kl), KiVa (kiusamisvaba) tund (4.kl), kodulugu (5.kl), õpitee (6.kl), arvutiõpetus (4., 5., 7.kl), karjääriõpetus (8., 9.kl) (lisa 10).

Tabel 1. Tunnijaotusplaan I – III kooliastmes

ÕPPEAINE	kokku	I kooliaste			kokku	II kooliaste			kokku	III kooliaste		
		I	II	III		IV	V	VI		VII	VIII	IX
eesti keel	19	7	6	6	11	5	3	3	6	2	2	2
kirjandus	0	-	-	-	4	-	2	2	6	2	2	2
A-võõrkeel	3	-	-	3	9	3	3	3	9	3	3	3
B-võõrkeel	0	-	-	-	3	-	-	3	9	3	3	3
matemaatika	10	3	3	4	13	4	4	5	13	5	4	4
loodusõpetus	3	1	1	1	7	2	2	3	2	2	-	-
geograafia	0	-	-	-	0	-	-	-	5	1	2	2
bioloogia	0	-	-	-	0	-	-	-	5	1	2	2
keemia	0	-	-	-	0	-	-	-	4	-	2	2
füüsika	0	-	-	-	0	-	-	-	4	-	2	2
ajalugu	0	-	-	-	3	-	1	2	6	2	2	2
inimeseõpetus	2	-	1	1	2	-	1	1	2	1	1	-
ühiskonnaõpetus	0	-	-	-	1	-	-	1	2	-	-	2
muusika	6	2	2	2	4	2	1	1	3	1	1	1
kunst	4,5	2	1	2_1	3	1	1	1	3	1	1	1
tööõpetus	4,5	1	2	1_2	5	1	2	2	5	2	2	1
kehaline kasvatus	8	2	3	3	8	3	3	2	6	2	2	2
kohustuslikud tunnid		18	19	23		21	23	29		28	31	31
õppekava määratud tunnid												
Kirjandus	0	-	-	-	0	-	-	-	0	-	-	-
eesti keel	1	-	1	-	2	1	1	-	0	-	-	-
A-võõrkeel	2	-	2	-	0	-	-	-	0	-	-	-
B-võõrkeel	0	-	-	-	1	-	-	1	0	-	-	-
matemaatika	2	-	1	1	2	1	1	-	1	-	0,5	0,5
loodusõpetus	1,5	1	-	0,5	0	-	-	-	0	-	-	-
geograafia	0	-	-	-	0	-	-	-	1	1	-	-
ajalugu	0	-	-	-	1	-	1	-	0	-	-	-
kehaline kasvatus	1	1			0	-	-	-		-	-	-
määratud tunnid kokku	7,5	2	4	1,5	6	2	3	1	2	1	0,5	0,5
valikained:												
Kodulugu		-	-	-	1	-	1	-	0	-	-	-
KiVa tund	0	-	-	-	1	1	-	-	0	-	-	-
Arvutiõpetus	0	-	-	-	2	1	1	-	1	1	-	-
Liiklusõpetus	0	-	-	0,5	0	-	-	-	0	-	-	-
karjääriõpetus	0	-	-	-	0	-	-	-	0	-	0,5	0,5
valikained kokku	0	0	0	0,5	4	2	2	0	1	1	0,5	0,5
KOORMUS		20	23	25		25	28	30		30	32	32

- (2) Õppekava toetavateks tegevusteks on 1.-3. klassis hommikuringid ja pikapäevarühmad ning 1.-9. klassi õpilastel iganädalaselt klassijuhatajaga koostöötund. Lisaks on koolis olemas spordi-, muusika- ja rahvatantsuringid.
- (3) Tunnijaotusplaanis on ära jaotatud vaba tunniressurss I kooliastmes 7,5 tundi, II kooliastmes 6 tundi ning III kooliastmes 2 tundi.
- (4) Vaba tunniressursi kasutus eesti keeles ja matemaatikas tagab madalama õpijõudlusega õpilaste valmisoleku eksamiteks ning toetab muukeelseid õppijad õpiväljundite saavutamisel. Kõrgema õpijõudlusega õpilastele annab see lisavõimaluse nii omandatu kinnistamiseks kui õppetöö diferentseerimiseks, mis tagab paremad tulemused õpilasvõistlustel ja eksamitel ning seeläbi eelise edasiõppimisvõimaluste leidmisel.
- (5) Võõrkeeltesse suunatud vaba tunniressurss aitab luua tugeva põhja võõrkeele omandamisel ning kõrgema keeletaseme põhikooli lõpetades, mis avardab samuti edasiõppimisvõimalusi ning lihtsustab rahvusvaheliste kogemuste saamist erinevates projektides osalemisel, mille puhul on keeletaseme nõue kõrgem, kui seda tavatunnimahuga saavutatakse.
- (6) Vaba tunniressursi kasutamine loodusõpetuses ja geograafias aitab luua loodusteaduslikku maailmapilti tuginedes teadus- ja tõenduspõhisusele. Olulisel kohal on aktiivõppemeetodite kasutamine õpitulemuste saavutamisel.
- (7) I kooliastmes on kehalise kasvatus tundide arvu on tõstetud vaba tunniressursi mahu arvelt selleks, et anda lisavõimalus aktiivseks liikumiseks ning liikumisharjumuse tekkimiseks.

3.2 Võõrkeelte valik ja gruppide moodustamine

- (1) Illuka Koolis on A-võõrkeeleks inglise keel ning seda õpitakse 2.-9. klassini.
- (2) Alates 6. klassist alustatakse B-võõrkeele õpingutega. Illuka Koolis on võimalik B-võõrkeelena valida vene või saksa keele vahel. Võõrkeele valik tehakse 5. klassi lõpus ning üldjuhul ei ole võimalik valikut õppe jooksul muuta. B-võõrkeele grupid komplekteeritakse 5. klassis juhuslikult. B-võõrkeele grupp avatakse kui soovijaid on vähemalt 8. Koolil on õigus piirata avatavate gruppide arvu vastavalt olemasolevale ressursile.
- (3) Õpilane võib asendada B-võõrkeele õpingutega väljaspool kooli vastavalt kooli poolt kehtestatud tingimustele. Võõrkeelte ainekavad on esitatud lisas 8.

4. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOOLIS ÕPETATAVA OSANA

- (1) Kool võib arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi. Hindamise kriteeriumid on fikseeritud ÕKs.
- (2) Kooli õppekava väliste õpingute arvestamine kooli õppekava osana võimaldab senisest enam arvestada õpilaste individuaalsuse, andekuse ja huvidega.
- (3) Õpilane võib asendada kooli pakutava valikõppeaine osalemisega kooli õppekava välises õppes või tegevuses, mis vastab kooli kehtestatud tingimustele.
- (4) Kooli õppekava väliste õpingute ja tegevustena arvestatakse:
  - Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHISes) registreeritud huvikoolide õppekavasid;
  - Eesti Spordiregistris registreeritud spordikoolide õppekavasid;
  - Tartu Ülikooli Teaduskooli, TalTech Mektory Tehnoloogiakooli, Eesti avalik-õiguslike kõrg- ja rakenduskõrgkoolide ning rahvusvaheliste õppeasutuste pakutavaid kursusi (edaspidi ülikooli kursus);
  - üldhariduskoolide poolt pakutavaid kursusi.
- (5) Huvihariduse õppekava, üldhariduskooli või ülikooli kursuse maht peab olema vähemalt 30 akadeemilist tundi.
- (6) Hiljemalt jooksva õppeaasta teiseks õppenädalaks esitab õpilase lapsevanem õppejuhile kirjaliku taotluse kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamiseks.
- (7) Taotluses peab olema välja toodud huvikooli kursuse sisu, maht ja toimumise aeg. Taotluse rahuldamisest või mitterahuldamisest informeeritakse esitajat kirjalikult.
- (8) Jooksva õppeaasta viimaseks nädalaks peab lapsevanem esitama õppejuhile huvikooli poolt väljastatud kirjaliku tõendi huvikooli töös osalemise kohta taotluses märgitud perioodil kehtestatud mahu ulatuses või üldhariduskooli/ülikooli kursuse läbimist tõendava dokumendi.
- (9) Koolil on õigus küsida õpilaselt täiendavaid tõendusmaterjale õppekava välises õppimises või tegevuses osalemise kohta.
- (10) Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse tulemused kantakse täidetud tingimuste ja esitatud tõendi alusel Stuudiumi hinnanguga „arvestatud“.

5. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMISEKS JA ÕPIKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED

- (1) Õpilase arengu toetamiseks, mitmekesiste õppimisvõimaluste ja õpikogemuste pakkumiseks ning erinevate õppeainete ja läbivate teemade lõimimiseks ning pädevuste kujundamiseks lisaks igapäevastele õppetundidele korraldatakse koolis järgmisi tegevusi:
- **temaatiline/ainealane sündmus** - on ühekordne ning kindlaks määratud ajal toimuv klassiastme, kooliastme või ülekooliline üritus (aktused, jõulupeod, kooli sünnipäev, õpetajate päev jm);
  - **õpilaskonkurss** - koolisisene, piirkondlik või vabariiklik olümpiaad, konkurss või võistlus ;
  - **õuesõpe** – õpe, mis toimub välikeskkonnas, kooli territooriumi piires;
  - **õppekõik** - on õppekavaga seotud enamasti ühe koolipäeva piires toimuv sündmus. Õppekõigu eesmärgid tulenevad ÕK ja ainekavadest;
  - **iseseisva õppimise päev** – etteantud õpijuhiste järgi toimuv iseseisev õppimine väljaspool koolikeskkonda;
  - **teemapäev/nädal** - toimub kindlaksmääratud perioodi jooksul konkreetse eesmärgi elluviimiseks, kindlaksmääratud projektijuhi ning vajadusel projekti meeskonnaga huviring - õpilase individuaalse arengu tagamiseks loodud õppekava täitmist toetav õppering (laulukoorid jm);
  - projektides/programmides osalemine – Roheline Kool, Ettevõtlik Kool, ERAMSUS+, KiVa.
- (2) Kool soodustab õpilase osalemist sündmustel, projektides ning õpilaskonkurssidel.
- (3) Õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevuste eesmärgid tulenevad õppekavast. Tegevusteks kasutatakse ennekõike võimalusi, mida pakub kohalik piirkond (Iisaku Kihelkonna muuseum, RMK, Alutaguse matkaklubi, kohalikud ettevõtted jm). Tegevused planeeritakse enne õppeaasta algust ning vajadusel täiendatakse sündmuste kava.

6. LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

- (1) Põhikooli lõpetamise tingimuseks on, et õpilane on III kooliastmes sooritanud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv ning tähendab uurimust, projekti, kunstitööd või muud taolist. Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteematiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Kunstitöö eeldab idee loomist ja teose valmistamist. Õpilafirma eeldab toodet, mida õpilafirma pakub.
- (2) Loovtöö on õpilase kavandatud, teostatud ja esitletud töö, mis on teostatud juhendamisel. Loovtöö järgib esteetilisi ja eetilisi väärtusi ning tal on füüsiline väljund, mis on teistele esitletav. Loovtööna ei esitata ainekava raames ettenähtud tööd. Loovtööks loetakse tööd, mis ületab ainekavas ettenähtud nõudeid.
- (3) Loovtöö võib teha nii individuaalselt kui ka rühmatööna.
- (4) Loovtöö teemavalikus lepivad kokku õpilane ja juhendaja, kaasates vajadusel teisi õpetajaid. Teemavalik peab sisaldama selgitust, mis võimaldab mõista, kuidas on loovtöö seotud läbiva teemaga ja/või milliseid õppeaineid on loovtöö lõimiv ning kirjeldama väga lühidalt tööprotsessi ja tulemust.
- (5) Loovtöö tegemist ja sooritamist koordineerib õppe- ja arendusjuht, kaasates vajadusel kooli töötajaid.
- (6) Loovtöö loetakse sooritatuks kui õpilane on loovtöö esitlenud ettekandena. Esitlused toimuvad projektinädala lõppedes. Loovtööd hinnatakse hinnangutega „arvestatud“ või „mitte arvestatud“.
- (7) Loovtöö sooritatakse 8. klassis. Mõjuval põhjusel võib loovtööd sooritada ka muul ajal (näiteks 7. klassis), kuid mitte hiljem kui 9. klassi kolmandal trimestril.

7. TEADMISTE JA OSKUSTE HINDAMINE KUI KOKKUVÕTVATE HINNETE ALUS

7.1 Kasutatav hindesüsteem

- (1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
- (2) 1.- 2. klassi õpilase teadmistele ja oskustele antakse sõnaline tagasiside lähtuvalt tema arengust, kooliastme pädevustest ja õpioskuste kujunemisest, õpiprotsessis osalemisest ning õpitulemustest.
- (3) 3. - 9. klassis õpilaste ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse kokkuvõtval hindamisel eristava (5-e palliline skaala) ja mitteeristava (arvestatud/mittearvestatud) hindamisega. Iga hinde (nii eristava kui ka mitteeristava) juurde saab õpilane tagasisidet oma arengu kohta nii õppeprotsessis kui ka kokkuvõtvalt.
- (4) Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise põhimõtted, tingimused ja kord ning õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisesse klassi üleviimise tingimused ja kord ning käitumise ja hoolsuse hindamise kord on leitavad lisas 11.

7.2 Põhikooli lõpetamine

- (1) Põhikooli lõpetab õpilane:
  - kelle viimased aastahinded on vähemalt „3“;
  - kes on sooritanud kolmandas kooliastmes loovtöö;
  - kes on sooritanud vähemalt 50% tulemusega eesti keele, matemaatika ja ühe valikeksami omal valikul.
- (2) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- (3) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksami sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

8. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

- (1) Haridusliku erivajadusega (edaspidi HEV) õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundealused häired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi: õppe sisu, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas, taotletavates õpitulemustes, või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

8.1 HEV-õpilaste õppetöö korralduse põhimõtted

- (1) Haridusliku erivajaduse märkajaks võivad olla kõik õpilasega seotud inimesed (õpilane ise, lapsevanem, õpetaja, treener, jm). Tugimeetme määramiseks/saamiseks tuleb pöörduda kooliastme tugiteenuste juhi poole. Tugimeetme rakendamise otsustab tugiteenuste juht koostöös aineõpetaja ja tugispetsialistiga HEV- komisjonis. Toetavad meetmed viiakse ellu lapsevanema või hooldaja kirjaliku nõusoleku ning vastavalt vajadusele direktori käskkirja alusel.

Üldine tugi HEV õpilase toetamiseks:

- õppetöö jätkohastamine tunnisiseselt - tööjuhendi täiendav selgitamine, töö käigus juhendamine, töö raskusastme reguleerimine, ülesannete mahu vähendamine ja teiste erisuste rakendamine; sobiv metoodika ja hindamine, õpilasele koostatud IÕK rakendamine;
- õpilaste tunniväliste tugimeetmete rakendamine.

Aineõpetaja kohustuslik konsultatsioon	Määratakse tugimeetmena trimestri mitterahuldava(te) tulemuste põhjal või vastavalt vajadusele.
Spetsialisti nõustamine ja tugiteenus	Nõustatav on õpilane, lapsevanem või õpetaja, kellele nõustamisteenust osutatakse. Õppenõustamine on laste, lapsevanemate ja lastega töötavate isikute nõustamine lapse võimete ja arenguvõimaluste väljaselgitamisel ning õppimise või käitumisega seotud probleemide ennetamisel ning lahendamisel. Õppenõustamise eesmärk on toetada laste, nende vanemate ja lastega töötavate isikute toimetulekut lapse ea- ja võimetekohase arendus- ning õppetegevuse tagamisel. Nõustamise juhtum on olukord, kus osapooliks on nõustatav või nõustatavate grupp, kellel on üks lahendamist vajav probleem. Ühe juhtumi lahendamisel võib osaleda üks kuni mitu tugikeskuse spetsialisti.

	Logopeediline nõustamine on lapse suulise ja kirjaliku kõne loome ja mõistmisoskuse ning mitteverbaalse suhtlemise parandamise või arendamise võtete soovitamine lähtuvalt kõneuuringu tulemustest ning tugimeetme rakendamine Eripedagoogiline nõustamine on lapsele sobivate tugiteenuste, võimetekohase õppekava, õppevormi, õppematerjali ja õpistrateegiate soovitamine lähtuvalt kompleksse uuringu tulemustest ja rakendamine. Psühholoogiline nõustamine ja tugiteenuse rakendamine on lapse arengut mõjutavate tegurite hindamine ja arengu toetamine koostöös lapsevanemate, õpetajate ja teiste erialade spetsialistidega. Sotsiaalpedagoogiline nõustamine on lapse arengu ja hariduse toetamine lapse või perekonna sotsiaalsete probleemide korral ning vastavate pedagoogiliste ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine.
Õpiabirühm	On mõeldud ajutiste või spetsiifiliste ainealaste õpiraskustega väljakujunemata õpioskustega õpilasele, kellel on vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele raskusi ÕK nõuete täitmisega või kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust. Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi: • arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust; • arendatakse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskust; • arendatakse kognitiivseid oskusi ja toetatakse psüühilisi protsesse; • kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi. Õpiabirühma tundide töö toimub väikestes rühmades.
IÕK	Õpilase individuaalne õppekava (IÕK) on HEV laste jaoks koostatud õppekava, mis võimaldab pedagoogidel planeerida ja korraldada igapäevane õppe- ja kasvatusprotsess lähtuvalt õpilase individuaalsetest vajadustest. IÕK-s onsätetatud kohandatud muutused: õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes . Kooli või lapsevanema ettepanekul ja nõusolekul rakendatakse HEV-õpilasele tema arengu toetamiseks IÕK, mille koostamise ja rakendamise eest vastutab tugiteenuste juht koostöös aineõpetajaga.
Tunnirahuklass	Koht, kuhu õpilane suunatakse, kui tema käitumine ei ole klassitunnis kohane ja segab klassi õppetööd.
Abiõpetaja	Toetab õpilast õppetundides või vajadusel eraldi klassiruumis.
Haridusprogrammid	Erinevad programmid, mis on suunatud HEV-õpilasele väljaspool kooli erinevate projektide või programmide raames (nt teaduskool, nõustamisgrupp, tugigrupid).

	Andekale õpilasele tagatakse vajadusel täiendav juhendamine aineõpetaja või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

- (2) Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge (PGS §49). Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena.
- (3) Tugimeetme kohta käiv info ja kokkulepped edastatakse osapooltele elektroonselt või paberkandjal. Tugimeetme pikendamisest või ennetähtaegsest lõpetamisest teavitatakse lapsevanemat. Tugimeede lõpeb vanema avalduse, klassi või kooli lõpetamisega.

8.2 Andekate õpilaste toetamine

- (1) Andekust käsitletakse (PGS-is §46 pt 2) haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmiseid võimeid:
- üldine intellektuaalne võimekus;
  - akadeemiline võimekus;
  - loominguline mõtlemine;
  - liidrivõimed;
  - võimed kujutavas või esitluskunstis;
  - psühhomotoorne võimekus;
  - füüsiline võimekus.
- (2) Andekate õppetöö korraldamist ja meetmete tõhusust koordineerib ja seirab HEVKO, kelle ülesandeks on andekate õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine klassijuhatajate, andekate õpilaste juhendajate, õpetajate, lapsevanemate jt oma ala spetsialistide vahel ja vajadusel IÕK koostamine.

8.2.1 Andekuse väljaselgitamine

- (1) Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse:
- vaatlustest – klassiõpetaja, aineõpetaja, klassijuhataja, tugispetsialist, ringijuht, lapsevanem jt;
  - edukast esinemisest koolisisestel, maakondlikel, üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel;
  - pedagoogilis-psühholoogilisest hindamisest (testid) litsentseeritud spetsialistide poolt;

- kooliväliste spetsialistide kaasamisest.
- (2) Osapoolte koostöös selgitatakse välja õpilase individuaalne õpivajadus, sobivad õppemeetodid ja diferentseeritud õppe korraldus.

8.2.2 Meetmed andekate toetamiseks

(1) Andekate toetamise meetmed:

- keerukama raskusastme ja ainekava laiendavate ülesannete andmine;
- loovuse rakendamist nõudvad ülesanded;
- projektõpe;
- lapsevanema nõusolekul individuaalse õppekava rakendamine;
- info edastamine väljaspool kooli toimuvatest ainealastest üritustest;
- koolisisestel olümpiaadidel, õpilasvõistlustel ja projektides (õpilasfirma, mälumängumeistrivõistlused, kõnevõistlus, programmeerimisvõistlus jne) osalemine ja tagasisidestamine;
- andekatele õpilastele rühmaõppe võimaldamine – spetsiaalse õppekavaga rühmatunnid (ressursside olemasolul);
- valikkursused koostööpartneritega;
- loengud, seminarid ja õppepäevad ülikoolides.

(2) Tunnivälised andekate toetamise meetmed:

- õpilaste suunamine TÜ Teaduskooli, TTÜ Mektory Tehnoloogiakooli ja TLÜ Õpilasakadeemia kursustele;
- osalemine erinevates teadmistepõhistes huvialaringides;
- individuaalsed konsultatsioonid mentorite juhendamisel;
- ettevalmistus aineolümpiaadideks, võistlusteks ja konkurssideks;
- osalemine koolivälistel aineolümpiaadidel, konkurssidel ja võistlustel (Känguru, Nuputa, viktoriinid jne);
- osalemine töötubades ja teaduspäevadel
- teaduslaagrid koostööpartneritega;
- osalemine haridusprogrammides;
- muusika-, näite-, kunsti- ja spordiklubid;
- osalemine erinevates koolivälistes projektides (nt rahvusvahelised projektid, uurimisgrupid jne);
- kaasamine kooli ühistegevustesse

9. KARJÄÄRIÕPE, SH KARJÄÄRIINFO JA KARJÄÄRINÕUSTAMINE

- (1) Karjäär on inimese elukestev haridus- ja tööalane areng kõigi tema elu rollide omavahelises kooskõlas. Karjääriõppe toel arendab õpilane pädevusi, mis võimaldavad teha iseseisvaid ja teadlikke valikuid õppe- ja tööelu kavandamisel ning valmisoleku elukestvaks õppeks ja oma potentsiaalile sobivaima rakenduse leidmiseks igas eluetapis.
- (2) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:
  - **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid..
- (3) Karjääriõpe on korraldatud teoreetiline ja praktiline õpe, mille raames õpilane arendab teadlikkust iseendast ja oma võimalustest ning omandab teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest.
- (4) Karjääriõpe toimub kolmel tasandil:
  - **I tasand** - klassijuhataja- ja inimeseõpetuse tunnid jt ainetunnid, ülekoolilised üritused.
  - **II tasand** - karjäärialane info vahendamine, õppekäigud (nt ettevõtete ja haridusasutuste külastamine, jne);
  - **III tasand** – karjääriõpetuse valikaine 8. ja 9.klassis. Eesti Töötukassa karjäärinõustajad, kes teevad 9. klassides individuaalseid nõustamisi ning viivad läbi simulatsioonvestlusi.
- (5) Karjääriõppe õppesisu koosneb kolmest peateemast:
  - Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel;
  - Karjääriinfo (õppimisvõimaluste ja töömaailma) tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel;
  - Planeerimine ja otsustamine.
- (6) Karjääri teemad on käsitletavat koostöötundides läbi kõikide kooliastmete inimeseõpetuse ja karjääriõpetuse tundides.
- (7) Läbi erinevate teemade suunatakse õpilast:
  - teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele

- arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
  - arendama oskust seada endale eesmärged ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
  - kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
  - tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.
- (8) Karjäärinõustamine toimub läbi kõikide klassiastmete plaani alusel koostöös klassijuhatajatega koostöötundide ajal.
- **I kooliastmes** aitab läbiva teema käsitlemine kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Läbi praktiliste tegevuste aidatakse õpilasel ennast tundma õppida. Samuti uuritakse lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.
  - **II kooliastmes** keskendutakse õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesejuhtimise oskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eeldustega ja huvidega.
  - **III kooliastmes** keskendutakse õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

10. ÕPILASE JA VANEMA TEAVITAMINE NING NÕUSTAMINE

(1) Kool tagab:

- õpilastele ja vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta;
- juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes;
- info peamiste õppeteemade, vajalike õppevahendite, hindamise korralduse ja planeeritavate ürituste kohta;
- õpilaste ja vanemate teavitamise edasiõppimisvõimalustest;
- õpilastele karjääriteenuste kättesaadavuse ja süsteemse vajaduspõhise korralduse.

(2) Õpilaste ja vanemate teavitamiseks kasutatakse Stuudiumi, kooli kodulehte ja kooli e-posti aadresse. Lisaks kasutatakse lapsevanemate teavitamisel üldkoosolekut ja vajaduspõhiselt klassiastmete koosolekut. Õpilase ja vanema teavitamisel on esmased isikud klassijuhataja ja aineõpetaja.

(3) Klassijuhataja viib läbi vähemalt üks kord õppeaasta jooksul klassi lapsevanemate koosoleku. Õpilase arengu toetamiseks viib klassijuhataja läbi vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestluse (vastavalt arenguvestluse läbiviimise tingimusele ja korrale), mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguvestlusel osalevad õpilane, lapsevanem ja klassijuhataja. Klassijuhataja fikseerib vestluse kokkuvõtte Stuudiumi tagasiside, kommentaaride all.

Õpilaste ja vanemate nõustamise korraldus

- (4) Õpilase ja vanemate nõustajateks koolis on klassijuhataja, aineõpetajad, õppedirektor, õppejuht ja tugispetsialistid. Vajadusel kaasatakse spetsialiste väljastpoolt kooli.
- (5) Nõustamine on õpilaste, lapsevanemate ja õpilastega töötavate isikute nõustamine õpilase võimete ja arenguvõimaluste väljaselgitamisel ning õppimise või käitumisega seotud probleemide ennetamisel ning lahendamisel.
- (6) Juhul kui õpilase toetamisega on seotud tugispetsialist, siis informeerib klassijuhataja/tugispetsialist lapsevanemat pakutava teenuse vajalikkusest. Tugimeetme vajalikkuse ning rakendamise osas koordineerib suhtlemist tugiteenuste juht. Tugiteenuse rakendamisest teavitatakse vanemat kirjalikult või elektroonselt sõlmides kokkuleppe ning vajadusel korraldatakse ümarlaud edasiste tegevuste planeerimiseks.
- (7) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes.

11. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

- (1) Õpetaja planeerib oma töö iga trimestri või poolaasta algul. Plaani koostamise aluseks on kooli ainekavad. Aineõpetaja tutvustab õpilastele trimestri või poolaasta alguses peamisi läbitavaid teemasid, saavutatavaid õpitulemusi, hindamise põhimõtteid, kokkuvõtva hinde kujunemist ning teeb vastavasisulise sissekande Stuudiumisse õppeainete info alla. Õppe- ja kasvatustöö eesmärkide saavutamiseks planeerivad klassiastme õpetajad enne õppeaasta algust teemapõhiseid lõiminguülesandeid. Klassijuhataja töö planeerimise aluseks on õppeaasta alguses kokku lepitud õppe- ja kasvatustööd toetavate sündmuste kava, mida täiendatakse jooksvalt ja vaadatakse kooliastmetes üle vastavalt vajadusele. Õpetajate koostöö toetamiseks on koolis regulaarselt toimiv infotund, mille peateemad puudutavad õppe- ja kasvatustööd.
- (2) Vastavalt vajadusele moodustatakse töögrupe, mis tegelevad kooli arendustegevuse või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe- ja kasvatustöö temaga. Vastavalt vajadusel kaasatakse kooli personal ülikooliliste strateegiliste dokumentide väljatöötamisse.

12. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMINE JA TÄIENDAMINE

- (1) Kooli õppekava kehtestab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Lisad

Lisa 1: Keel ja kirjandus

Lisa 2: Kehaline kasvatus

Lisa 3: Kunstiained

Lisa 4: Loodusained

Lisa 5: Matemaatika

Lisa 6: Sotsiaalsained

Lisa 7: Tehnoloogia

Lisa 8: Võõrkeeled

Lisa 9: Valikõppeained

Lisa 10: Lihtsustatud õppekava tunniplaan

Lisa 11: Õpilaste teadmiste hindamise põhimõtted, tingimused ja kord

Lisa 12: Distsantsõppe korraldamise kord